

ALAEZE NKE KRAIST N'ELUŪWA

Zekaraia 6:12, 13; 12:9, 10; 14:4-21.

IHEŌMŪMŪ 428

Nke Ndi okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Ya onwe-ya gēwu ulo uku JEHOVA; ọ bu kwa ya onwe-ya gēburu ebube nile, nọdu nāchi n'ọche-eze-ya; otù onye-nchu-àjà gādi kwa n'ọche-eze ya: ndum-ọdu gādi kwa n'etiti ha abua” (Zekaraia 6:13).

I Amuma Di icheiche Banyere Ọbị bị a nke Ugbò Abụọ nke Kraist

1 Okwu nke Joshua onyenchuàjà kwuru, na imalite kwa òfùfè ọzọ na Jerusalem bụ amuma di icheiche banyere Kraist na alaeze Ya nke gaje ịbịa, Zekaraia 6:12, 13; 3:8, 9.

II Mkpughe nke Kraist

1 Mgbe usundiagha nke ụwa gaagba Jerusalem gburugburu, ndi Ju gaetiku Mesaia ha mgbe ahụ Jisọs gaabịa ná Mkpughe Ya, Zakaraia 12:9, 10; 14:1-3; Malakai 3:2-6.

2 Mputa ihè nke Kraist gaabụ n'elu Ugwu Olive, Zekaraia 14:4; Ọlu Ndi-ozì 1:9-12.

3 Óké alaoma jijiji gaadi, Ugwu Olive gaagbawa abụọ, óké ndagwurugwu ewee di n'etiti ha, Zekaraia 14:4, 5.

4 Mputa ihè nke Onyenweanyi, ndinsọ Ya gacsọ Ya, Zekaraia 14:5; Nkpughe 17:14; 19:11-16; Jud 14.

5 Imemkpatu di óké egwù nke ihe ekèrèkè gacsọ ọbịbịa nke Kraist, Zekaraia 14:6-8; Abù Ọma 50:3, 4; Matiu 24:29, 30; Mak 13:24, 25; Nkpughe 6:12-17; 16:18-21.

I Ọchị chị Puku Arọ nke Kraist

1 Kraist gaachị n'ike n'ebube n'ụwa dum, Zekaraia 14:9; Abù-Ọma 22:27; Ndi Filipai 2:10, 11.

2 Agaemeri usụ ndiagha niile nke ụwa, Jerusalem ewee buru ebe obibi nke egwu náadikwaghị, Zekaraia 14:10-15; Jeremaia 23:5, 6; Nkpughe 19:11-21.

3 Mba niile gaabịa Jerusalem ifè òfùfè maọbụ enye ha ahụhụ Zekaraia 14:16-19; 8:20-23; Aisaia 66:23; Maika 4:1, 2; Habakuk 2:14.

4 IHE NSỌ JEHOVA NWERE gaabụ okwu nke mmadu niile maara nkeoma n'oge ebube ahụ, Zekaraia 14:20, 21; I Ndi Tesalonaika 3:13.

NKỌWA DỊ ICHEICHE

Ọ bughị otutu ihe ka amaàrà banyere Zekaraia Onyeamuma. N'oge ndotan'agha nke Ndi-Ju gaa na Babilon, Zekaraia bụ otu nime ndi laghachiri na Jerusalem maka iwughachi Ụlọkwu Jehova. Ndi-Ju bụ ndi ogbenye buru kwa ndi náadighiike, ma ndi náakpagbu ha ka di kwa ike ma nwee kwa ume. N'ihì nke a enweghi olileanya na mwute nke obi megidere inuokwu nke ndia si mba ọzọ lata. Ka ewee gba okwukwe ha nime Chineke ume, na itute inuokun'obi ha n'iwughachi Ụlọ Jehova na ime ka amalite kwa òfùfè ọzọ bụ ọlụ chere Zekaraia n'iru. N'ime nke a o nyere ufodu nime nkwa ndi ahụ dikarisiiri ebube banyere Mesaia ahụ na ufodu nime amuma di icheiche eburu nke náakowa banyere ọbịbịa nke Mesaia n'oge Mkpughe Ya dika ekwuru ya n'Okwu Chineke.

Alaka ahụ

Enyere Zekaraia ndumodu ka o were okpueze nke eji ọlọcha na ọlọdo mee, choo Joshua bụ onyeisinchuàjà mma, kwusaa kwa ihe banyere ya dika udi nke Alaka Ahu. Joshua bụ onye gaahu maka iwuchapu Ụlọkwu Jehova ahụ, agaechi ya echichi onyenchuàjà nke náachichị. Na Zekaraia 3:8, 9, anyi matara na ONYENWEANYI JEHOVA, bụ IHEOPUPU (ALAKA) ahụ, Ya ka agaeme ka Ọ puta ibupu ajoomume nke ala ahụ n'otu ubochi. Dika esi gbaa Joshua ume iwughachi Ụlọkwu Jehova na

ime ka ifè eze òfùfè malite kwa ọzọ na Jerusalem, otú a nime ụbọchị ndịa ka ezi Onyeisinchụjà ahụ, Jisọs Kraist gaabịaghachi n'ụwa nke a ọzọ imalite Alaeze Ya, ọ bụ Ya gaeduzi ma chịa kwa n'ụwa nka.

Eburu Amụma banyere ihe dị icheiche dị Óké Egwụ nke gaje ime

N'oge ndụ nke Zekaraia na nime akụkọ nke ndị Israel, ndị Chineke arọputara enwewo ọtụtụ mkpagbu na iruuju. Ma dika Mmụọ Nsọ kpaliri n'obi Zekaraia ide, o kwuru ihe banyere oge mkpagbu nke Israel bụ nke gaadi ukwu karịa nke ha nweworo. N'eziokwu ọ gaabụ oge ahụ mgbe ụsundiağa niile nke ụwa gaejikọta onweha imegide Jerusalem, obodo ahụ n'onweya gaahụ óké ahụhụ nke mere na ọ bụ náání nke nke ndị bi nime ya gaafọdụ. Tutu óké ihe ndia emee, anyi matara site n'amuma ndiọzọ na Nwanyị ahụ Anaalụhụhụ nke Kraist gaabuworị onye ewepurū site n'ụwa wee banye n'ọñ nke Nrianyasi nke Olùlù Nwunye nke Nwaaturū ahụ. N'oge a agoziagiọzi nye ndi nsọ, ka óké mkpagbu ahụ ganaadi n'elu ụwa n'uju ya. Agaemezu oge nke Ndi Mbaozo, ma n'oge nke óké mkpagbu a ka ndi Ju gaetiku Mesaia ha n'ikpezụ.

Ná mmalite nke mkpagbu a o gaadirị ndi Ju mfe n'ihina ha na "onye ndu nke gaje ibia," onye ahụ nke naemegide Kraist gaagba ndu. Ma dika Daniel si bue n'amuma, onye ahụ naemegide Kraist gaemebi ogbugbandu ahụ n'etiti nke oge mkpagbu ahụ (Daniel 9:27). Ọ gaechighari megide ndi Ju, ọ gaanodu kwa n'Ulokwu Chineke naegosị onweya dika Chineke (2 Ndi Tesalonaika 2:4).

Uwa dum gaenwe óké mkpagbu nke anaahubeghi na mbu ma n'ebe ndi-Ju no ọ gaadi njo kari. Ndi-Ju gaenwe iruuju karia ka ha nweworo n'akuko nhujuanya niile ha, n'eziokwu, uzọ abuo nime uzọ atọ nke ndi Ju niile di ndu mgbe ahụ gaanwu (Zekaraia 13:8). N'oge a nke amara dika oge mkpagbu Jakob, ndi-Ju ndi foduru gaetiku Onyenweha gaanara kwa Kraist dika Mesaia ha. "M'ganuwkasi kwa n'ulo Devid na n'aru onye bi na Jerusalem, mo nke amara na ariri-amara nile; ha gēlegidekwam anya, bu Onye ha mapuwo amapu: ha gēti-kwa-ra ya aka n'obi, dika madu si eti-kwa-ra nwa-nwoke amuru nani ya aka n'obi" (Zekaraia 12:10).

Mgbe ha gaahụ akara niile nke Kalvari n'aka Jisọs ha gaaju si "Gini bu ntiputa-onyá ndia n'etiti aka-gi abua? Ọ gasi kwa, Ha bu onya etiputaram n'ulo ndi nahum n'anya" (Zekaraia 13:6). Ọ gaabuworị site n'óké ahuhu di egwu ka otu uzọ n'uzọ atọ nke ndi-Ju a foduru gaeji chigharikwute Kraist ewee zoputa ha (Ndi Rom 11:26, 27). "M'gēme kwa ka uzọ nke-atọ ba n'oku, M'ganucha kwa ha dika esi anucha ọla-ọcha, nwa ha dika esi anwa ọla-edo: ndi ahụ gākpoku aha, Mu onwem gāza kwa ha: M'gasi, Ndi nkem ka ọ bu ndi ahu gasi kwa, JEHOVA bu Chinekem" (Zekaraia 13:9).

Mkpughe ahụ

Mgbe Onyenweanyi Jisọs gaabighachi ọzọ n'ụwa a ná Mkpughe ahụ, Ọ gaeguzo n'Ugwu Olive, n'otu ebe ahụ nke o si rigo n'Eluigwe; ma ugbo a Ọ naabia dika Eze ukwu naemerieme nke ndi eze niile na Onye Nwenu Kachasi ndi nweun. Mkpughe Ya gaeweta ime mkpatu di ukwu n'ebe ihe ekerekekere di, ala gaama jijiji, mee ka Ugwu Olive kewaa abuo ma nwee oké ndagwurugwu; anyanwu gaagba ochichiri, kpakpando niile gaada kwa (Nkpughe 6:12-17). Kraist gaabia ya na ụsundiağa niile nke Eluigwe naagba inyinya ọcha. Nzube nke ndi ahụ n'agha ahụ gaatughari, n'ihina na Onyenweanyi gaeji igbu maramara nke obibia Ya gbue usu niile nke ndiağa nke ụwa dum, "anu-aruhā nile n'otu n'otu gatasi ata mgbe ha onwe-ha nēguzo n'ukwu-ha, anya-ha gatasi kwa ata n'oghere ha, ire ha gatasi kwa ata n'onu-ha. **Nke ka ana-akpo** Agha Amagedon ahụ di egwu nke aga-etigbu usi nile nke ndiağa nke uwa nime ya, **nnunu nile nke elu-igwe ka aga-akpo i bia rie anu-aruhā ha (Nkpughe 19:14-21).** Agaeme onye ahụ naemegide Kraist na onyeamuma ughā ahụ ma kee ha agbu tuba kwa ha n'olulū ahụ nke naenweghi nsotu otu puku arọ (Nkpughe 20:1-3). N'oge ibuagha a di ukwu ike niile nke mmehie na ochichiri kwa ka agaetiwa, agaanaputa kwa Jerusalem, Kraist ewee guzobe Alaeze Ya iduzi na ichijachi Ya na ndinsọ Ya.

Ọchichị nke Otú Puku Arọ

Mmadu niile n'oge ahụ gaachọ otu isiọchichị n'ihina na onyeisi nke ọchichị ahụ gaabụ Kraist. Ndingso niile bu ndi so Ya laghachi n'ụwa gaachị ọchichị n'okpuru Ya, ufodu gaachị obodo ise, ufodu gaachị obodo iri. Site n'ebeogugu anyi, anyi huru na onye ọ bula nke foduru site na mba niile ndi biliri imegide Jerusalem gaarigo kwaro kwaro ikpoisiala nye Eze ahụ, Jehova nke usu niile nke ndiağa, na ime Ememe nke Ulonu. Ememe Ngabiga ka emezuworo na Nwaaturu nke Kalvari; Ememe nke

Pentikost ka emezuru mgbe ahụ awusara Mmuo Nso; ugbo a anyi naeleanya Ememe Ulonu nke agaemezu n'oge ochichi nke otu Puku arọ. N'okpuru iwu nke Moses, Ememe Ulonu bu oge mgbe ndi ahụ naamu Iwu ahụ site n'onu onyeisi nchaja. Onyeisi Nchaja Ukwu anyi bu onye nke baworo nime Eluigwe gaabia iguzobe Ocheeze Ya na Jerusalem, Iwu gaesi kwa n'onu Ya puta, mba niile nke uwa gaabjakwute kwa Ya. "N'ihu na Zaiou ka iwu gesi puta, okwu JEHOVA gesi kwa na Jerusalem puta O gēkpe kwa ikpe n'etiti mba nile, dozi-kwa-ra otutu ndi di iche iche okwu-ha" (Aisaia 2:3, 4).

Tulee udi oge di ebube nke ahụ gaabu. Baibul naagwa anyi na ala ihe naadighi "gagbawa kwa okoko ohia dika rose"; ma agahi enwe ihe ewetara n'ubi di ukwu dibiga okē nke gaebibi n'ebe anaekpofu ahijia, ma onye o bua gaenwe iheoriri gaezuru ya. Agahi enwe anuhia jogburu onweha n'oge ahụ, n'ihu na "anu-ohia wolf na nwa-aturu gatakou nri n'otu, odum gata kwa ahilia dika ehi: ma agwo, aja gabu nri-ya. Ha agagh-eme ihe ojo, ha agagh-ebibi kwa, n'ugwu nsom nile, ka JEHOVA siri" (Aisaia 65:25). Agaebupu nriarria n'uwa, n'ihu na agwara anyi: "Mgbe ahụ ka agemeghe anya ndi-isi, o bu kwa nti nke ndi nti chiri ka agemeghe. Mgbe ahụ ka onye-ngwuro gamali dika ele, ire onye-ogbi gēti kwa nkpu onu" (Aisaia 35:5, 6). Agaebibi ngwaagha niile nke ilu agha. "Ha gākpughari kwa mma-agma-ha nile ka ha buru mma-ogē, na ube-ha nile ka ha buru mma-ikwa osisi: mba agagh ebuli mma-agma megide mba, ha agagh-amuta kwa agha ozọ" (Aisaia 2:4. Mgētaghari kwa egwu onu n'aru Jerusalem, obi gatokwam utu n'aru ndim: agagh-anu kwa olu ikwa-akwa nime ya ozọ, ma-qbū olu iti-mkpu" (Aisaia 65:19).

Ihensọ Jehova Nwere

Ihe niile emeruruemeru agahi adi kwa na Jerusalem, o gaabu kwa ihe nsọ diri Jehova. Inyinya nke anaasi na o bu anu eji ebu agha na nke iwusa obara agahi abu kwa ihe agaeji luo agha ozọ n'ogbo ohu ahụ. Ha gaabu ihe ewepuru iche iji luo naani olu Jehova bu onye agaedekwasị aha Ya n'elu atani maqbu n'elu ihe di mbara dika nke onyenwe ya. Otu ihe ndeputa a "IHE NSO JEVOHA NWERE, ka ahuru n'elu ihe di mbara nke olaedo n'akwa nkukuisi nke onyeisi nchaja (Opupu 28:36-38) iji gosi ya dika onye edoworo nsọ nye n'iluolu Jehova. Itē maqbu aria niile nke eji alulu naabughu olu nke ofufe maqbu nke naadighi mkpa n'oge ibu onyenchaja nke Iwu Moses ka agaagu n'oge ohu ahụ ka ihe di nsọ dika okwa ahụ eji anara obara nke anu niile ahụ eji achaja. N'ezikwu, ala ahụ niile na ihe niile di nime ya gaabu ihe nsọ diri Jehova.

Iketa Okē

Mgbe anyi naamu Baibul anyi adighi achọ iwere ya dika o bu akuko nke ihe mere na mgbe ochie, maqbu imu ihe niile eburu naamura na ha gaeme dika o gaje ime n'oge di anya nke ukwu n'odin'iru bu nke anyi naapughu ihu mgbe anyi ka di ndu. O bu ihe apuru ime na onye o bua nime anyi gaeketa okē n'oge a di ebube nke Ochichi Udo nke Kraist.

Olee otu anyi gaesi mata nkeoma na anyi gaenwe ohere ino n'ebe ahụ inurionu n'otutu ngozi nke uwa a naenweghi kwa obubonu, naenweghi agha na akuko agha, na ndorondoro nke onye ka ibe ya n'ikpu na ikpokota ngwaagha? Baibul naagwa anyi ka anyi naele anya ma jikere kwa maka Mweliko na nzuzo nke ndinsọ. Idi njikere maka Mweliko ndinsọ anyi aghaghị ibu ndi mmeri zuruokē, ma anyi ka naebi ndu n'uwa a maqbu na anyi agaabigawo site na ndagwurugwu nke onyinyo onwu wee buru ndi eliworu aru anyi n'ala. N'oge Mweliko ndinsọ ndi niile nwuru nime Kraist gaebu uzọ si n'ili bilie anyi onweanyi bu ndi di ndu ndi foduru ka agaewelikou izute Onyenweanyi na n'elu. Mweliko nke ndinsọ, gaebuba anyi na Nrianyasi nke Olulu nwunye nke Nwaaturu ahụ ebe anyi gaagbanari okē mkpagbu ahụ nke gaabikwasị uwa. N'ogwugwu nke Nrianyasi nke Olulunwunye nke Nwaaturu ahụ, anyi onweanyi gaeso n'etiti ndi ahụ gaanokwasị n'elu inyinya ocha n'usu ndiagha nke Onyenweanyi nke naabighachi n'uwa nka. Ijikere maka Mweliko nke ndinsọ bu ihe gaeme ka o doo anyi anya na anyi gaeketa okē na ngozi niile nke Ochichi Udo ahụ nke anyi na Kraist gaeso chia otu puku arọ.

O lee udi oge di ebube nke naechere ndi niile ahụ ndi jikeere iso uzọ ahụ dala nke Obe mgbe ha ka no na ndu nke a! Uzọ umeala a nke iso Jisos nime ndu eziumume na idi nsọ naeduba n'oge ahụ di ebube mgbe anyi na Ya gaebiliko n'otu ma soro kwa Ya chia. Mgbe anyi ketasiri okē na ngozi niile ndia otu Puku arọ, Chineke gaenye kwa anyi obuna ngozi kariri ukwu n'ihu na mgbe ahụ o gaeme eluigwe ohu na uwa ohu ebe anyi ganu n'onu rue mgbe ebighi ebi. Ihe ndia akwadwooro anyi bu ihe anyi agahi

enwe ike chepụta nime échìchè anyị niile, n'ìhi na "The anya nāhugh, nke nti nānugh kwa, nke nābgh kwa n'obi madu ka ha ra, bú ihe Chineke doziri ndị hụrụ Ya n'anya."

AJUJU DI ICHEICHE

- 1 Gịni bụ aha maọbụ ọkwá nke enyere onyeisi nchụàjà ahụ
nke bụ ụdị Kraist, Onyeisi nchụàjà anyị?
- 2 N'ebe ọgụgụ anyị, gịni ka eburu n'amụma nke náekwu ihe
banyere ihụ ahụhụ nke Kraist?
- 3 Gịni gaabụ ọndụ imemmuo nke ndi-Ju ahụ bụ ndi nọ ná
ndụ n'oge mbịaghachị nke Onyenweanyị?
- 4 Òlee ndi gaeso Kraist bịaghachị? maọbụ Ọ gaabịa náání
Ya?
- 5 Kọwaa ihe gaeme n'ihe ekèrèkè na n'ụsụ niile nke
ndịagha nke ụwa mgbe ahụ Onyenweanyị gaaputa
ihe?
- 6 Kọwaa otú ọchịchị nke puku arọ ahụ gaesi dị.
- 7 Òlee otú ọ gaesi doo anyị anya nkeoma na anyị gaano
n'ụwa nke a iñurịoñụ ná ngozi niile nke Ọchịchị
nke otú Puku arọ ahụ?